

Scenariusz zajęć na podstawie opowiadania Natalii Usenko
„Dobroć, czyli opowieść o mocarzu Michale”
(z książki „12 ważnych opowieści. Polscy autorzy o wartościach”,
Centrum Edukacji Dziecięcej, Poznań 2014)

Wiek uczestników: 8–9 lat

Cele główne:

- **Rozwijanie empatii oraz prezentowanie postaw prospołecznych.**
- **Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz rozumienia emocji innych osób.**
- **Reagowanie w różnych trudnych sytuacjach.**

Rycerz – kto to taki? Nauczyciel zaprasza uczniów do pogrupowania skojarzeń związanych z wyrazem „rycerz”. Każdy z uczestników zajęć otrzymuje trzy kartki formatu A4, na których zapisuje swoje skojarzenia. Po chwili propozycje dzieci zostają odczytane i pogrupowane tak, by kartki z takimi samymi napisami leżały jedna na drugiej. Wszystkie spisane skojarzenia uczniowie starają się posegregować według dowolnych kategorii.

Historia, która uczy. Wychowawca prezentuje dzieciom dawny kodeks rycerski. Objasnia, że był to zbiór zasad i norm, według których postępowali rycerze. Następnie niczym herold odczytuje umieszczone w nim reguły, zapisane w języku staropolskim. Czy obecnie taki język jest zrozumiały? Jakie zasady udało się uczniom zrozumieć? Dzieci podejmują próbę odpowiedzi na powyższe pytania.

Kodeks rycerza. Wychowawca przenosi zamieszczony w scenariuszu kontur wojownika na duży arkusz szarego papieru, a następnie przyczepia go tablicy lub ścianie. Uczniowie zastanawiają się:

- Jaki powinien być współczesny rycerz?
- Czy obecnie nosiłby on ciężką kolczugę, a może chodziłby w dżinsach?
- Co byłoby jego bronią?
- Jakie miałby cechy charakteru?

Każde dziecko zapisuje przynajmniej jedną cechę współczesnego rycerza i przykleja kartkę z odpowiedzią na wiszącym w klasie rysunku.

Dziś prawdziwych mocarzy już nie ma? Tym razem dzieci pracują w grupach. W wyniku losowania zostają podzielone na cztery grupy. Każda z grup wybiera spośród swoich członków: lidera, który ma decydujący głos w sprawach spornych, sekretarza, który zanotuje efekty pracy grupy, oraz osobę, która przedstawi je na forum. Następnie uczniowie losują wydruki z krótką prezentacją jednego z czterech dowolnych współczesnych autorytetów. Grupy kolejno omawiają na forum profil każdej z tych postaci: jej sposób postępowania oraz dokonania. Próbują wspólnymi siłami odpowiedzieć na pytanie główne: Czy to prawda, że prawdziwych mocarzy już nie ma? Uzasadniają przy tym swoją wypowiedź.

Michał Wspaniały. Głośne czytanie opowiadania Natalii Usenko „Dobroć, czyli opowieść o mocarzu Michale”. Omówienie zachowania głównego bohatera oraz jego siostry.

Michałkowy świat. Dzieci zostają zaproszone do zabawy, w której największą rolę odgrywa wyobraźnia. Ich zadaniem jest wyobrażenie sobie świata, w którym żyje wiele osób zachowujących się tak jak Michał, bohater odczytanej opowieści. Jak wyglądałby ten świat? Po chwili refleksji sytuacja ulega zmianie: uczniowie wyobrażają sobie Ziemię, na której nie ma już ani jednej osoby zachowującej się jak Michał. Co by się wtedy stało? Czy światy te są podobne? Warto zaprosić uczniów do zilustrowania swoich przemyśleń oraz wyznaczyć odpowiednią ilość czasu na prezentację powstałych w ten sposób dzieł.

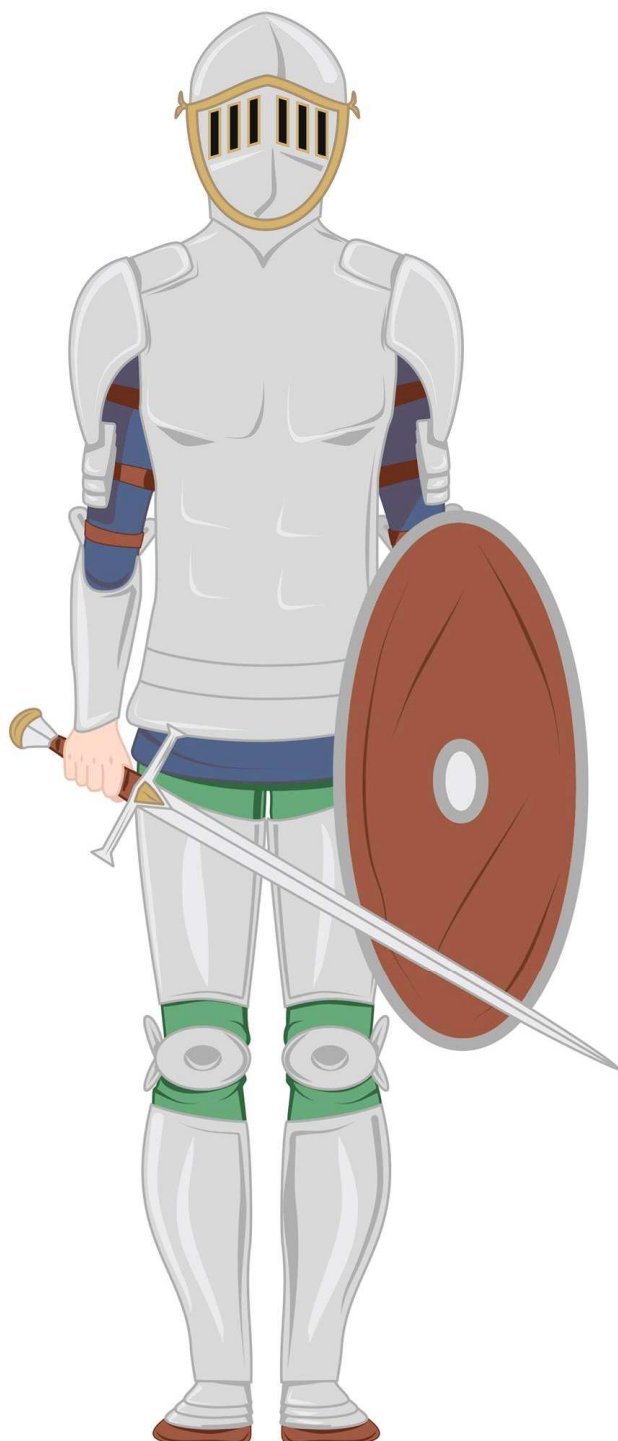
Pasowanie na rycerza. Czy ja także mogę zostać rycerzem? Każde z dzieci otrzymuje trzy karty pracy prezentujące: rękę, oko i usta. Zadaniem uczniów jest autorefleksja. Zastanawiają się nad tym, w jaki sposób, pomimo swojego młodego wieku, mogą komuś pomóc. Swoje pomysły dobrych zachowań odnotowują w postaci wyrazów lub rysunków na otrzymanych kartach według następującego klucza:

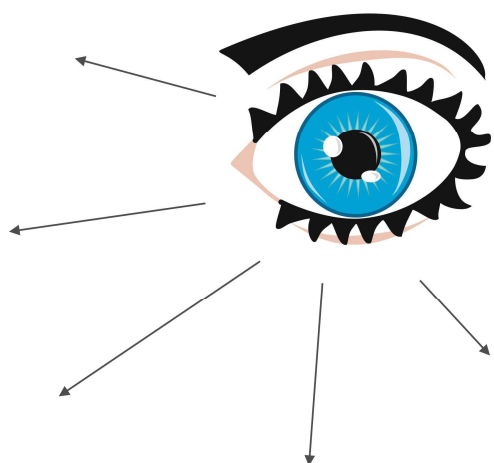
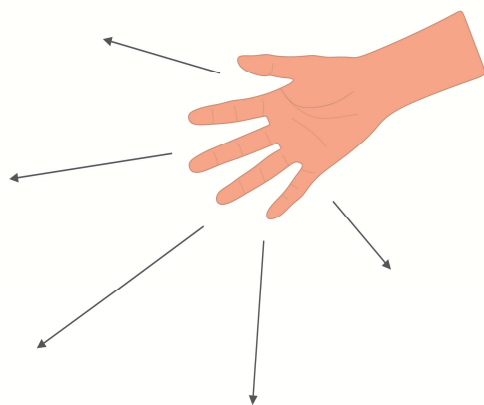
- karta z ręką – rzeczy, które mogę zrobić, by kogoś wesprzeć,
- karta z okiem – sytuacje, które mogę dostrzec, choć zazwyczaj nie zwracam na nie uwagi,
- karta z ustami – słowa, które mogę powiedzieć.

Zadanie to dotyczy osobistej sfery każdego dziecka. Dzielenie się po nim swoimi przemyśleniami jest dobrowolne.

Trening czyni mistrza. Nauczyciel prosi dzieci, by przez cały tydzień, w każdym miejscu, uważnie obserwowały toczące się wokół nich życie. Może w pewnym momencie będą miały szansę wykazać się rycerskością? Na pewno warto o niej pamiętać, gdyż nasze uczynki i słowa również sprawiają, że świat staje się lepszy.

Anna Uhlik, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej

il.: Wojciech Uhlak